

خیانت در امانت به منظور کینه توزی و تحقیر

عبدالنبی قییم

یکی از اصول اولیه ترجمه متون و کتب، شرط امانت مترجم در نقل و ترجمه نوشته مؤلف است. مترجم حق ندارد نوشته مؤلف را کم و یا زیاد کند و یا چیزی از خود در ترجمه اضافه کند.

متأسفانه در مملکت ما بسیاری از مترجمان این رویه را رعایت نکرده و در حقیقت خیانت در امانت می کنند. آن‌ها به میل خود هر جا مؤلف کلمه «عرب» را نوشته، آن را «تازی» می نویسند. از همه بدتر این است که این خیانت در امانت رویه عادی آن‌ها شده است.

یکی از این خیانت در امانت‌ها را غلامرضا رشید یاسمی مرتکب شده. او در صفحه ۳۵۸ کتاب «ایران در عهد ساسانیان» نوشته «کریستن سن» این چنین ترجمه کرده است:
«اوضاع دولت ساسانی بر این منوال بود که از بیابان عربستان، لشکرها از عرب بادیه نشین وحشی و بی تمدن، که تعصب مذهبی و روح غارتگری محرک آنان بود...»

از آن جایی که می دانستیم آرتور کریستن سن منزّه تر از این است که چنین عباراتی را در باره عرب بکار ببرد و از طرف دیگر از بیماری روحی و روانی برخی نویسندگان وطنی مطلع بودم، لذا در صدد برآمدم تا به حقیقت نوشته کریستن سن پی ببرم.

خوشبختانه به ترجمه عربی کتاب کریستن سن که از زبان فرانسوی توسط دکتر یحیی الخشاب استاد دانشگاه قاهره انجام شده بود دست یافتیم. دکتر یحیی الخشاب، فارسی را هم خوب می داند و پیش از این سفرنامه ناصر خسرو را به عربی ترجمه کرده بود. ملاحظه شد که در ترجمه عربی از «عرب بادیه نشین وحشی و بی تمدن» و از «روح غارتگری» خبری نیست. در ترجمه عربی «بادیه نشینان بی آرایش» آمده و نه «عرب وحشی و بی تمدن». و می دانیم «بی آرایشی» به معنی صاف و ساده و بی غل و غش است. همچنین از «روحیه غارتگری» خبری نیست، بلکه از «روحیه جنگجویی» سخن به میان آمده که «خلیفه عمر آن فرمانروای برجسته آن‌ها را با روحیه ای تسلیم ناپذیر سازمان داد.»

این چنین مترجمان ما شرط امانت را در ترجمه رعایت می کنند!

از همه بدتر این است که ناشر کتاب یعنی انتشارات صدای معاصر در سال ۱۳۷۸ این نوشته را به عنوان برگزیده ترین و بهترین قسمت کتاب انتخاب کرده و آن را پشت جلد کتاب قرار می دهد. متأسفانه این یک بیماری است، که نزد برخی نویسندگان و مترجمان ما وجود دارد، بیماری تحقیر دیگران به منظور تخلیه عقده های درونی خود.